

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Розробник: Краснікова О.М., доцент, кандидат економічних наук, доцент

Полтава
2023 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Фінанси територіальних громад
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: КРАСНИКОВА Оксана, кандидат економічних наук, доцент Контакти: ауд. 12 e-mail : oksana.krasnikova@pdaa.edu.ua
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	Факультетська вибіркова навчальна дисципліна

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни “Фінанси територіальних громад”: формування теоретичних знань щодо сутності, призначення та особливостей функціонування фінансів територіальних громад, як і забезпечуватимуть здатність висувати пропозиції та обґрунтовані рішення щодо формування і використання фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування; застосовувати сучасні технології бюджетування, інструменти державної підтримки розвитку місцевого бізнесу, розуміти методи бюджетного регулювання та набуття практичних навичок використання отриманих знань для обґрунтування складних професійних рішень та вирішення проблем у професійній діяльності за умов невизначеності, наявності ризиків і динамічних змін у сфері фінансів.

Основні завдання навчальної дисципліни “Фінанси територіальних громад”: опанування студентами теоретичних знань у системі фінансів територіальних громад, а також набуття практичних навичок у застосуванні комплексної оцінки фінансової спроможності територіальних громад з урахуванням реалізації бюджетної політики, та обґрунтування системи фінансових інструментів для формування фінансів територіальних громад.

Компетентності:

загальні:

ЗКФК01. Здатність виявляти та вирішувати прикладні задачі та проблеми у професійній діяльності, приймати обґрунтовані рішення.

ЗКФК05. Здатність використовувати критичне мислення в професійній сфері.

Програмні результати навчання:

ПРФК04. Знати й розуміти сутність фінансових явищ і процесів, особливості діяльності суб'єктів фінансового середовища, їх роль в досягненні цілей розвитку суспільства.

ПРФК05. Оцінювати та аналізувати фінансову, облікову, економічну, маркетингову інформацію, застосовувати фінансово-економічні методи та інструменти для розв'язання практичних завдань у професійній діяльності

Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Формування та функціонування територіальних громад в

Україні

Тема 2. Фінансові ресурси територіальних громад

Тема 3. Місцеві податки і збори в територіальних громадах

Тема 4. Фінансова спроможність територіальних громад

Тема 5. Потенційні джерела залучення фінансових ресурсів

територіальних громад

Тема 6. Досвід зарубіжних країн в системі міжбюджетного регулювання

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Формування та функціонування територіальних громад в Україні	20	2	2	16	20	2	-	18
Тема 2. Фінансові ресурси територіальних громад	20	4	6	10	20	2	-	18
Тема 3. Місцеві податки і збори в територіальних громадах	20	2	2	16	20	-	-	20
Тема 4. Фінансова спроможність територіальних громад	20	4	6	10	20	-	-	20
Тема 5. Потенційні джерела залучення фінансових ресурсів територіальних громад	20	2	6	12	20	-	2	18
Тема 6. Досвід зарубіжних країн в системі міжбюджетного регулювання	20	2	2	16	20	-	-	20
У т.ч. індивідуальні завдання		-	-	-	50	-	-	50
Усього годин	120	16	24	80	120	4	2	114

Форми контролю результатів навчання денна форма навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю						Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Тези	Завдання самостійної роботи (практичні завдання)	Контрольна робота	
ПРФК04	6	10	9	5	12	8	50
ПРФК05	6	10	9	5	12	8	50
Разом	12	20	18	10	24	16	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни денна форма навчання

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних	Розв'язування тестів	Тези	Завдання самостійної роботи (практичні завдання)	Контрольна робота	
Тема 1. Формування та функціонування територіальних громад в Україні	2		3		4		9
Тема 2. Фінансові ресурси територіальних громад	2	4	3		4		13
Тема 3. Місцеві податки і збори в територіальних громадах	2	4	3		4		13
Тема 4. Фінансова спроможність територіальних громад	2	4	3		4		13
Тема 5. Потенційні джерела залучення фінансових ресурсів територіальних громад	2	4	3		4		13
Тема 6. Досвід зарубіжних країн в системі міжбюджетного регулювання	2	4	3	10	4	16	39
<i>Разом</i>	12	20	18	10	24	16	100

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Уся література, яка викладачем надається виключно в освітніх цілях є без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Списування під час контрольних робіт заборонені (у т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації.

Форма, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти денна форма навчання

Форми контролю знань успішності ЗВО	Шкала та критерії оцінювання результатів навчання
опитування	<p>Діапазон 0-2 бали за кожне питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 бали– здобувач вищої освіти надав відповідь, що свідчить про: високий рівень вмінь абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати - 1 бал – здобувач вищої освіти надав часткову відповідь, що свідчить про: базовий рівень вмінь абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; - 0 балів – студент не надав відповіді на теоретичне питання, що свідчить про відсутність вмінь абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
Розв'язування тестів	<p>Діапазон 0-3 балів</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3 бали (70-100%) – правильне виконання тестових завдань, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати - 2 бали (50-69%) – в цілому правильне виконання тестових завдань, однак з незначними помилками, неточностями у розв'язанні що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати - 1 бал - (40-49%) –виконання тестових завдань, з значними помилками, неточностями у розв'язанні що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; - 0 балів (менше 39 %) – студент не виконав правильно завдання, що не дає

	<p>можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання</p> <p>діапазон 0-4 бали:</p> <p>- 4 бали – правильне виконання, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати</p> <p>- 3 бали – в цілому правильне виконання, однак з незначними помилками, неточностями у розв'язанні що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати</p> <p>- 2 бали- в цілому правильне виконання з допущеними помилками, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;</p> <p>- 1 бал – розв'язання із значними помилками, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;</p> <p>- 0 балів – студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання</p>
Виконання вправ на практичних заняттях	<p>(практичні завдання – діапазон 0-4 бали):</p> <p>3-4 бали – правильне виконання, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати</p> <p>- 1-2 бали – в цілому правильне виконання, однак з незначними помилками, неточностями у розв'язанні що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати</p> <p>- 0 балів – студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання</p>
Виконання завдань самостійної роботи	<p>(За підготовку тез: діапазон 0-10 балів):</p> <p>10 балів – підготовка тез, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;</p> <p>- 0 балів – в разі відсутності тез, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання</p>
Підготовка тез	<p>(контрольна робота - діапазон 0-6 бали):</p> <p>За теоретичне питання (від 0 до 6 балів):</p> <p>6 балів - правильне виконання, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати</p> <p>- 4-5 балів – в цілому правильне виконання, однак з незначними помилками, неточностями у розв'язанні що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно</p>
Виконання контрольної роботи	<p>(контрольна робота - діапазон 0-6 бали):</p> <p>За теоретичне питання (від 0 до 6 балів):</p> <p>6 балів - правильне виконання, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно</p>

	<p>інтерпретувати отримані результати;</p> <p>- 3 бали - в цілому правильне виконання з допущеними помилками, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;</p> <p>- 2-1 бал- виконання із значними помилками, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;</p> <p>- 0 балів - студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання</p> <p>За практичну частину (від 0 до 10 балів)</p> <p>-9-10 балів - правильне виконання, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;</p> <p>- 6-8 бали – в цілому правильне виконання, однак з незначними помилками, неточностями у розв'язанні що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;</p> <p>- 3-5 бали - в цілому правильне виконання з допущеними помилками, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;</p> <p>- 1-2 бали- розв'язання із значними помилками, що демонструє вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;</p> <p>- 0 балів - студент не виконав правильно завдання, що не дає можливість оцінити наявність здобутих результатів навчання</p>
--	---

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бенювська Л. Місцеві запозичення як інструмент розвитку територіальних громад. *Світ фінансів*. 2022. № 1 (70). С. 49-60.
2. Бюджетний кодекс України від 11.12.2018. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Бондарчук, М.К., Джурик, Х.Б. та Вівчар, О.Й. Оцінювання фінансової діяльності територіальних громад. In: V. Shpak and S. Tabachnikov, eds. *Scientific research of the XXI century*. Sherman Oaks: GS publishing service. Vol. 2, 2021. pp.56-60.
4. Возняк Г. В., Патицька Х. О. Фінанси територіальних громад України в умовах поширення пандемії: проблемно-орієнтований аналіз з урахуванням поведінкових аспектів. *Економіка України*. 2021. № 6. С. 78-98
5. Данилова Л. В. Застосування інструментів фандрайзингу для реалізації проектів місцевого значення ОТГ. *Публічне управління та адміністрування*. 2020. № 20. С. 32-37.
6. Європейська хартія місцевого самоврядування [переклад з англійської мови Є. Вишневського]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text

6. Патицька Х. О., Пелехатий А. О. Міська агломерація як механізм взаємодії територіальних громад в умовах адміністративно-фінансової децентралізації в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету*. 2019. Т.30 (69). № 3. С. 116-123.

7. Сидор І. П. Міжбюджетні трансферти в системі доходів місцевих бюджетів: сучасний стан та напрями вдосконалення. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 32. С. 363-370.

8. Філіпенко Т., Рєпін М. Вплив фінансової децентралізації на формування спроможних територіальних громад в Україні. *Право та державне управління*. 2020. № 4. С. 307-312.

Інформаційні ресурси

1. Сайт ДПСУ. URL: <https://tax.gov.ua/>
2. Сайти періодичних видань: «Вісник державної фіскальної служби України», «Фінанси України», «Міське самоврядування».
3. Сайт Державної Казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>